

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**A fogyasztói kölcsönügyletekkel összefüggésben utólagosan szükségessé vált jogi
szabályozás által a végrehajtási ügyszakban felvetett
néhány értelmezési dilemma**

Szerző:

dr. Molnár Zsolt

Gödöllő,

2014.december 30.

A fogyasztói kölcsönügyletekkel összefüggésben utólagosan szükségessé vált jogi szabályozás által a végrehajtási ügyszakban felvetett néhány értelmezési dilemma

Magyarországon, jellemzően a 2004-2008 közötti időszak tekintetében megfigyelhető - egyben jelentékeny mértékben a gazdasági növekedés alapját képező - lakossági kölcsön -és hitelügyletek ugrásszerű növekedése közismert módon utóbb a 2008. évben bekövetkezett gazdasági válság valamint pénzügyi műveletek hatására meghatározó, tartós és súlyos, a társadalom széles rétegeit érintő szociális-egzisztenciális nehézségeket idézett elő.

Ennek okai nagyrészt - a gazdasági válságon túl- a hitelezést folytató pénzügyi intézetek hitelígénylői körre vonatkozó előzetes hitelképesség vizsgálatának elégtelenségével, az állam pénzügyi felügyeleti és szabályozási jogosítványainak nem kielégítő érvényesítésével és gyakorlásával valamint a társadalom egyes rétegeiben megfigyelhető pénzügyi tájékozatlansággal írhatóak le.

Mindezek következményeként a hitelkihelyezésekre a pénzügyi intézetek kamatpolitikájának keretszintű szabályozása hiányával párhuzamosan, alapvetően - egy addig a lakossági pénzügyi szolgáltatások területén nem alkalmazott, a pénzügyi piacok árfolyammozgására alapozott egyben annak kitért pénzügyi konstrukcióban - az ún. „devizaalapú hitelezés” formájában került sor.

Fentiek hatásaként a lakossági hitel-és kölcsönállomány jelentékeny része vonatkozásában az adósok részéről fizetési nehézségek illetőleg fizetésképtelenség következett be, amely automatikusan vonta maga után e körben a bírósági polgári peres valamint végrehajtási ügyek számának megnövekedését.

Ezen, a társadalom széles csoportjait érintő negatív folyamatok a jogalkotás valamint az igazságszolgáltatás részéről is megkövetelték a szükséges intézkedések meghozatalát.

Ezen intézkedések az igazságszolgáltatás részéről a kölcsönszerződések érvénytelensége tárgyában kezdeményezett peres eljárások számának megnövekedésével - az egységes ítélkezési

gyakorlat biztosítása érdekében - jogegységi határozatok és kollégiumi állásfoglalások, ¹ a jogalkotás részéről egyrészt a devizaalapú hitelek kivezetését célzó kedvezményes végtörlesztés,² és a devizaalapú hitelek forintosítása tárgyában ³ másrészről a véglegesen fizetéseképtelenné vált adósok esetében lakhatásuk biztosítását célzó, ⁴ az egyoldalú kamatemelés valamint az árfolyamkülönbség tisztességtelenségét kimondó ⁵ és ezzel összefüggésben a pénzüintézeteknek az adósok felé történő elszámolást előíró ⁶ valamint átmeneti jellegű, a fizetőképesség megőrzését szolgáló (árfolyamrögzítés) illetőleg a pénzüintézetek felé előírt elszámolási kötelezettség teljesítéséig kilakoltatási moratóriumot előíró⁷ jogi aktusok formájában realizálódtak.

Ezen intézkedések érdemi kihatást fejtettek-fejtenek ki a folyamatban lévő bírósági végrehajtási eljárásokra is, egyes rendelkezések - mint amilyen a 2014. évi XXXVIII. tv. hatálya alá tartozó követelések tekintetében indult végrehajtások vonatkozásában a pénzüintézeti elszámolásig azok szünetelését előíró rendelkezés⁸ - az adott végrehajtási eljárás egészét érintik, míg más rendelkezések a fenti törvény hatálya alá nem tartozó végrehajtások tekintetében is - ugyan azok egészének lefolytathatóságát nem érintve - átmeneti jelleggel egyes végrehajtási cselekmények foganatosítását zárják ki.⁹

A viszonylag rövid időn belül bevezetett, a folyamatban lévő ügyekben azok hatályba lépését követően alkalmazandó, mind tartalmában mind terjedelmében jelentős jogi normaanyag a jogalkalmazók számára értelmezési kérdéseket valamint esetenként eltérő kimenetelű jogalkalmazást is eredményez, mellyel a jogalkalmazás egységessége sérül.

A továbbiakban e dolgozat a fent hivatkozott jogalkalmazási nehézségeket - bizonytalanságokat az alábbi két témában mutatja be :

I/ A Nemzeti Eszközkezelő Zrt. által az adósi ingatlan átvétele/ megvásárlása útján

¹ 6/2013 PJE, 2/2014 PJE, 2/2012 (XII.10.) PK vélemény

² 2011. évi CXXI. törvénnyel módosított 1996. évi CXII. tv. 200./BS

³ 2014. évi LXXVII. tv.

⁴ 2011. évi CLXX tv.

⁵ 2014. évi XXXVIII. tv.

⁶ 2014. évi XL. tv.

⁷ 2012. évi XVI. tv.valamint 2014. évi XVII. törvénnyel módosított 1994. évi LIII. tv. 303.§

⁸2014. évi XXXVIII. tv. 17.§ (3) bekezdés

⁹ 2014. évi XXXVIII. tv. 17.§ (5) bekezdés

részlegesen rendezett végrehajtást kérői követelés után fennmaradó követelésrész végrehajtást kérői elengedést követően a végrehajtási költségviselés kérdése.

II/ A végrehajtást kérő pénzügyi intézmény adóssal szembeni elszámolásáig szünetelő végrehajtás folytatásának kérdése.

I. A Nemzeti Eszközkezelő Zrt. által az adósi ingatlan átvétele/ megvásárlása útján részlegesen rendezett végrehajtást kérői követelés után fennmaradó követelésrész végrehajtást kérői elengedést követően a végrehajtási költségviselés kérdése.

Az Országgyűlés a 2011. december 15. napján hatályba lépett, a hitelszerződésből eredő kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudó természetes személyek lakhatásának biztosításáról szóló 2011. évi CLXX. törvénnyel - továbbiakban NET tv. - rendezte azon természetes személy hiteladósok lakhatási helyzetét, akik Magyarország területén lévő lakóingatlanuk fedezete mellett kötötték meg a hitelezővel 2009. december 30. napját megelőzően a jelzáloghitel-szerződést, feltéve, hogy a kölcsönszerződésből eredő törlesztési kötelezettségüknek eleget tenni nem tudnak, ezzel összefüggésben fél évet elérő lejárt esedékességű, de legalább a minimálbér kétszeres összegét elérő tartozásuk áll fenn.¹⁰

A NET tv. valamint a felhatalmazása alapján elfogadott alacsonyabb szintű jogszabályok részletes feltételek együttes vizsgálata és fennállása esetén teszik lehetővé az adós vagy a zálogkötelezett tulajdonában álló jelzálogjoggal biztosított belföldi lakóingatlan Nemzeti Eszközkezelő Zrt.- lényegében a Magyar Állam - általi megvételét. A jelzálogkölcson fedezetét képező ingatlan megvásárlásának feltétele többek között - tárgyi kérdés szempontjából releváns - az ingatlan tekintetében első ranghelyen biztosított jelzálogjogosult pénzügyi intézmény és a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. között keretszerződés megkötése¹¹ valamint valamennyi bejegyzett jelzálogjogosult pénzügyi intézmény lemondó nyilatkozata, melyben a jelzáloghitel-szerződésből eredően az adóssal szemben fennálló minden további követelésükről lemondanak.¹²

Szabályozza a NET tv. azon esetkört is, amikor a hiteladós szándéknyilatkozatával

¹⁰ 2011. évi CLXX. tv. 1.§ d), f) pontok

¹¹ 2011. évi CLXX. tv. 5.§ (1)

¹² 2011. évi CLXX. tv. 8.§ (1) bekezdés ib) pont

kezdeményezett jelzálogkölcsön fedezetéül szolgáló lakóingatlan átvételének jogszabályi feltételei fennállnak¹³ ugyanakkor a lakóingatlant már bírósági vagy közigazgatási végrehajtás hatálya alá vonták.

Ezen esetben a végrehajtást kérő pénzügyi intézmény köteles kezdeményezni az eljáró végrehajtónál a végrehajtás szünetelését, ezzel a végrehajtás - „valamennyi végrehajtási jog vonatkozásában”- a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. - továbbiakban Vht. - 52.§ g) pontja alapján szünetel.¹⁴

Taxatív felsorolásban határozza meg a NET tv. a fentiek okán szünetelő végrehajtás folytatásának esetköreit.

Ennek értelmében a végrehajtás folytatódik - többek között - amennyiben valamely pénzügyi intézmény a jelzálogjogával biztosított adósi/zálogkötelezett ingatlan Nemzeti Eszközkezelő Zrt. részére történő átruházásához nem járul hozzá illetőleg a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. az ingatlant megvásárolta azonban a végrehajtás nem kizárólag a lakóingatlanra vonatkozóan került elrendelésre.¹⁵

A törvény rendelkezése értelmében a végrehajtás azon naptól folytatódik, amikor a pénzügyi intézmény bejelentette az eljáró végrehajtónál a jelzálogkölcsön fedezetéül szolgáló ingatlan átruházásához történő hozzájárulásának megtagadását, vagy az ingatlan sikeres átruházása esetén amennyiben e tény a Nemzeti Eszközkezelő a végrehajtónál bejelenti.¹⁶

Utóbbi esetben a gyakorlatban sok esetben e bejelentést a végrehajtást kérő pénzügyi intézmény teljesíti, ami álláspontom szerint - amennyiben az ingatlan több pénzügyi intézmény jelzálogjogával terhelt - önmagában problémás, miután a végrehajtást kérő pénzügyi intézménynek arról nincsen tudomása, hogy ténylegesen milyen vételáron vásárolta meg az ingatlant a Nemzeti Eszközkezelő. Ezen információ azonban a szünetelő végrehajtás folytatásakor az eljáró végrehajtó számára szükséges, miután a NET tv. rendelkezése értelmében amennyiben a Nemzeti Eszközkezelő által fizetendő vételár meghaladja a lakóingatlanra bejegyzett jelzálogjogosultak követelésének a *NET tv. szerint*

¹³ 2011. évi CLXX.tv. 8.§ (1) bekezdés a)-h) pontok

¹⁴ 2011. évi CLXX. tv. 15.§ (1) bekezdés

¹⁵ 2011. évi CLXX.tv. 16.§ a),d) pont

¹⁶ 2011. évi CLXX. tv.16.§ (2) bekezdés

meghatározott - és nem a tényleges - összértékét, a fennmaradó vételár hányadot a Nemzeti Eszközkezelő a végrehajtó részére utalja át.¹⁷

Az eljáró végrehajtónak a fentiek szerint átutalt összeget az árverés során befolyt összeg kifizetésére vonatkozó szabályok szerint kell elszámolnia és kifizetnie.¹⁸

A gyakorlatban szinte kivétel nélkül a végrehajtást kérő pénzügyintézet jelenti be a végrehajtónál a végrehajtási eljárásban lefoglalt jelzálogkölcson fedezetéül szolgáló ingatlan Nemzeti Eszközkezelő általi megvásárlását, egyben a bejelentésben előterjesztett nyilatkozatukban a fennmaradó további követelésükről - végrehajtást kérői minőségükben - lemondanak, több esetben kifejezetten kérve a végrehajtás megszüntetését is.

Az eljáró bírósági végrehajtók az esetek nagy többségében a végrehajtást kérő fenti nyilatkozatát követően nem eszközölnék megkeresést a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. felé a végrehajtásban lefoglalt és az Eszközkezelő által megvásárolt ingatlan vételára, a NET tv. szerinti jelzálogjogosultak követeléseinek megtérülése, az esetlegesen azt követően fennmaradó vételárhányad tisztázása érdekében.

Ezzel szemben a végrehajtást kérő bejelentése alapján megállapításra kerül a végrehajtás érdemi befejezése, melyre figyelemmel az eljáró végrehajtó kiállítja a végrehajtást kérő által az eljárás fogantatásának megkezdését megelőzően megfizetett végrehajtási költség valamint az azt követően felmerült költségek különbözeti összegéről a díjjegyzéket, annak megállapítása mellett, hogy az abban foglalt végrehajtási költségek megfizetése végrehajtást kérőt terheli.

A fentiek szerint kiállított díjjegyzékkel szemben az esetek túlnyomó többségében a végrehajtást kérő végrehajtási kifogást terjeszt elő azzal, hogy álláspontjuk szerint a végrehajtási költségek megfizetése az adóst terheli.

A végrehajtó fenti eljárása amennyiben tárgyi esetben nem speciális rendelkezés - a NET tv. - alkalmazásának szükségessége merülne fel alapjaiban jogszerű lenne. Az eljáró bírósági végrehajtók többsége feltehetően abból a tényből indul ki, hogy a végrehajtás megszüntetését a

¹⁷ 2011. évi CLXX. tv.21.§ (1) bekezdés

¹⁸ 1994. évi LIII. tv. 171/A§ (1) -(2) bekezdés

végrehajtást kérő kérte bejelentve, hogy az adóssal szemben még fennálló további követelését elengedi. Fő szabály szerint ezen esetben a végrehajtást kérő - mint az ügy urának - követeléséről lemondó határozott kérelme a *végrehajtás érdemi befejezésének minősül*.¹⁹ Ebben az esetben az eljáró végrehajtó jogszerűen állíthatja ki a végrehajtási költségeiről a díjjegyzéket,²⁰ az abban felszámított, meg nem térült végrehajtási költségek rendezéséért a végrehajtást kérő tartozik helytállni.²¹

Az e dolgozat által tárgyalt fenti esetben azonban álláspontom szerint speciális körülmények állnak fenn, miután a végrehajtásban lefoglalt ingatlant nem végrehajtási eljárás keretében értékesítették, a végrehajtást kérő követelése - illetőleg annak a NET tv. szerint meghatározott része - nem a végrehajtó által foganatosított végrehajtási cselekmények keretében térült meg.

Mindezen, figyelmen kívül nem hagyható körülmények mellett tényszerűen megállapítható, hogy a végrehajtást kérő pénzügyi intézet a NET tv. rendelkezése értelmében joghatályosan nyilatkozott az ingatlan értékesítésén túl még esetlegesen az adóssal szemben a jelzálogkölcsonból fennálló követelése elengedéséről. A végrehajtást kérő ezen lemondó nyilatkozata abban az esetben amennyiben a lefoglalt adósi ingatlan a NET tv. alapján az állam részére értékesítésre került evidenciának tekintendő, ellenkező esetben az adós ingatlanát a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. - további feltételek fennállása ellenére - nem vehette volna meg.

Nem lehet eltekinteni azon NET tv. által rögzített, fentiekben hivatkozott rendelkezéstől sem, amely kategorikusan kimondja, hogy a végrehajtásban lefoglalt adósi ingatlan Nemzeti Eszközkezelő Zrt. részére történt értékesítését követően - feltéve, hogy a végrehajtás nem kizárólag az adósi ingatlan vonatkozásában került elrendelésre - az addig szünetelő végrehajtás folytatódik. A végrehajtás folytatásának alapját képező bejelentést a végrehajtó felé - éppen a fentiekben kifejtettekre tekintettel - a Nemzeti Eszközkezelő Zrt.-nek kell megtennie. Jelen esetben tehát a szünetelő végrehajtás folytatása körében az általánostól eltérő *speciális rendelkezéseket* rögzít a NET törvény.

¹⁹ 1/2002 (I.17.) IM rendelet 33.§ a) pont

²⁰ 14/1994 (IX.8.) IM rendelet 21.§ (1) bekezdés

²¹ 14/1994 (IX.8.)IM rendelet 17/B.§ a) pont

Mindezek okán a végrehajtási költségviselés - ide nem értve a behajtási jutalékot, amely tétel felszámíthatósága tárgyi esetben álláspontom szerint alappal nem merülhet fel - kérdésében az irányadó szabályozás értelmében álláspontom szerint a helyes, jogszabályokkal összhangban álló jogalkalmazás érdekében amennyiben a végrehajtásban lefoglalt ingatlant a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. megvásárolja, minden esetben az eljáró végrehajtónak fel kell hívnia a Nemzeti Eszközkezelő Zrt.-t, az értékesítési vételár összegének valamint a NET tv. szerinti összesített jelzálog jogosulti követelések összegén felüli esetleges vételárhányad kérdésének tisztázása érdekében. Az Eszközkezelő adatszolgáltatását követően - amennyiben mint az esetek jellemző többségében a végrehajtás nem kizárólag a lefoglalt lakóingatlanra került elrendelésre - kell a végrehajtónak a végrehajtást folytatnia, tekintetbe véve azon körülményt, hogy a végrehajtást kérő pénzügyi intézet előzetesen hozzájáruló nyilatkozatban lemondott a jelzáloghitel-szerződésből eredő minden - így az Eszközkezelő által kifizetett vételár után még fennmaradó - követeléséről.

Mindezekből álláspontom szerint az következik, hogy a végrehajtás - az Eszközkezelő által a végrehajtó részére a fentiekben kifejtettek okán esetlegesen átutalt összeg felosztásán túl - az esetlegesen még fennálló, meg nem térült végrehajtási költségek behajtása tárgyában folytatódhat, e körben azonban folytatódnia kell a végrehajtásnak.

Abban az esetben amennyiben a fentiek szerint folytatódó végrehajtás keretében az adóstól a végrehajtási költség további lefoglalt vagyontárgy hiányában nem kerülhet behajtásra, az eljáró végrehajtó jogosulttá válik az eljárásban felmerült, de meg nem térült végrehajtási költségeinek a végrehajtást kérő terhére történő megállapítására.²²

II. A végrehajtást kérő pénzügyi intézet adóssal szembeni elszámolásáig szünetelő végrehajtás folytatásának kérdése

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. tv. rendelkezése értelmében ²³a pénzügyi intézmény valamint a fogyasztó mint adós/adóstárs között megkötött deviza, deviza alapú valamint forint alapú hitel vagy kölcsönszerződés továbbá pénzügyi lízingszerződésből eredő követelés behajtása tárgyában folyamatban lévő végrehajtási eljárások

²²1994. évi LIII. tv. 52.§ d) pont ;14/1994 (IX.8.) IM rendelet 17/B§ b) pont

²³2014. évi XXXVIII. tv. 17.§(2), (2a) bekezdés

valamint az e tárgyban zálogjogi bekapcsolódással ²⁴indult végrehajtásokban a törvény hatályba lépésének napjától ²⁵a külön törvényben meghatározott időpontig - főszabály szerint - eljárási cselekmények, intézkedések nem fogantathatóak, a felek nyilatkozatai hatálytalanok, a végrehajtási ügyet az eljáró végrehajtónak szünetelő ügyként kell nyilvántartania.²⁶

A fentiek szerint szünetelő végrehajtások folytatásának időpontját rendező külön törvény a 2014. október 15. nappal hatályba lépett, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. tv. (Módtv.).

E törvény rendelkezése értelmében ²⁷a pénzügyi intézmény mint végrehajtást kérő köteles a végrehajtónak az e törvény - és az irányadó MNB rendeletek - szerint elkészített elszámolás fogyasztónak mint adósnak történt megküldését²⁸ követő harminc napon belül ²⁹ az elszámolás megtörténtének tényét - az elszámolás példányának csatolása mellett, továbbá az 1994. évi LIII. tv. (Vht.) által a végrehajtást kérő részére előírt intézkedések megtételével egyidejűleg³⁰ - bejelenteni.

A törvény rendelkezése értelmében a fenti szabályok irányadóan alkalmazandóak abban az esetben is, amennyiben a pénzügyi intézményt mint végrehajtást kérőt a fogyasztói kölcsönszerződés tekintetében nem terheli elszámolási kötelezettség a fogyasztó mint adós felé.³¹

A Módtv. rendelkezése értelmében amennyiben a fogyasztói kölcsönszerződésből eredő követelést a pénzügyi intézmény követeléskezelőre engedményezte és az adós a követelést engedményező pénzügyi intézménynek az e törvény hatálya alá tartozó követelések tekintetében eszközölt valamennyi elszámolási kötelezettsége teljesítésének tényét központi honlapján történő közzétételét³² követő harminc napon belül nem kezdeményezte a követeléskezelőnél a pénzügyi intézménynél mint a követelés eredeti jogosultjánál történő elszámolás kezdeményezéséhez

²⁴ 1994. évi LIII. tv. 114§, 114/A§

²⁵ 2014. július 26.

²⁶ 2014. évi XXXVIII. tv. 17.§ (3) bekezdés

²⁷ 2014. évi XL. tv. 41.§

²⁸ Az elszámolás megküldése időpontjának az elszámolás postára adásának napja minősül (Módtv. 16.§ (1) bekezdés).

²⁹ 2014. évi XL. tv. 41.§ (2) bekezdés

³⁰ A végrehajtást kérőt e vonatkozásban terhelő intézkedések a Vht. 41.§-án alapulóan állnak fenn.

³¹ 2014. évi XL. tv. 41.§ (3) bekezdés

³² Az elszámolásra köteles pénzügyi intézmény amennyiben a 2014. évi XXXVIII. tv. hatálya alá tartozó fogyasztói kölcsönszerződések tekintetében eleget tett a Módtv. szerinti elszámolási kötelezettségének, e tényről köteles 15 napon belül internetes honlapján közzétenni és bankfiókjaiban hirdetményként kifüggeszteni. (Módtv. 16.§ (3) bekezdés)

szükséges kimutatás kiadását, a végrehajtás folytatása iránti bejelentés körében a követeléskezelő mint végrehajtást kérő e tényt köteles a végrehajtónak bejelenteni.³³

A fentiek szerint eszközölt bejelentések alapján a Módtv. rendelkezése értelmében a bejelentések megküldését követő harmincadik nap elteltével a 2014. évi XXXVIII. tv. 17.§-a nem alkalmazandó, a végrehajtó a bejelentés érkeztetésétől számított hatvan napon belül köteles az addig szünetelő ügyek intézését megkezdeni.³⁴

A fentiekben bemutatott jogszabályi rendelkezésekből következően a Módtv. részleteiben, pontosan rendelkezik a szünetelő végrehajtások folytatásának kérdéséről.

A gyakorlatban azonban több esetben már most előfordul, hogy a 2014. évi XXXVIII. tv. 17.§(3) bekezdése alapján szünetelő végrehajtási eljárásokban a végrehajtást kérők - több esetben a követeléskezelőnek minősülő végrehajtást kérők is - kezdeményezik a szünetelő végrehajtás folytatását a végrehajtónál a Módtv. 41.§ (3) bekezdése alapján, hivatkozással arra, hogy az adóssal szemben nem áll fenn elszámolási kötelezettségük, tekintettel a követelés elévülésére.

A Módtv. főszabályként az elszámolási kötelezettség körében valóban akként rendelkezik, hogy - az általános polgári jogi elévülési időre tekintettel - a pénzügyi intézményt a meg nem szűnt továbbá a 2009. július 26. napját követően megszűnt fogyasztói kölcsönszerződések körében terheli elszámolási kötelezettség.³⁵

Álláspontom szerint fenti főszabály önmagában történő figyelembevételére alapján azonban nem kerülhet sor a 2009. július 26. napja előtt megszűnt fogyasztói kölcsönszerződésekben eredő követelések behajtására irányuló, a 2014. évi XXXVIII.tv.17.§ (3) bekezdése szerint szünetelő végrehajtások folytatására mindaddig, amíg az elszámolásra kötelezett pénzügyi intézmény teljes körűen a Módtv. szerinti elszámolási kötelezettségének eleget nem tett.

Fenti álláspont következik véleményem szerint abból, hogy az elszámolási kötelezettség főszabálya mellett a Módtv. e körben kivétel szabályokról is rendelkezik.

³³ 2014. évi XL.tv. 41.§ (4) bekezdés

³⁴ 2014. évi XL.tv. 41.§ (1), (6) bekezdés

³⁵ 2014. évi XL.tv. 6.§ (1) bekezdés

Az elszámolási kötelezettség tekintetében lényeges egyik kivételszabály értelmében a pénzügyi intézményt elszámolási kötelezettség terheli a 2009. július 26. napján vagy azt megelőzően megszűnt fogyasztói kölcsönszerződések vonatkozásában is, amennyiben a fogyasztói kölcsönszerződésből eredő követelést megelőzően a pénzügyi intézmény követeléskezelőre engedményezte, az elszámolást pedig maga a fogyasztó kéri a pénzügyi intézménynél, mint a követelés eredeti jogosultjánál.³⁶

Ebben az esetben a fogyasztó - illetőleg a végrehajtási eljárások vonatkozásában a fogyasztó mint adós - az elszámolási kérelem pénzügyi intézmény előtti előterjesztését megelőzően a követeléskezelőtől - a végrehajtási eljárások tekintetében a követeléskezelőtől mint végrehajtást kérőtől - kérheti, hogy az adjon számára kimutatást a követelés jelenleg fennálló összegéről azzal, hogy a kimutatásban - miután a pénzügyi intézménynek ez esetben a követelés engedményezésének időpontjában fennálló tartozás szerint kell elszámolnia az adós felé³⁷ - követeléskezelő a fennálló követelés összegéhez hozzászámíthatja a követelés engedményezése óta eltelt időben alkalmazott és felszámított kamat összeget is.³⁸

A Módtv. értelmében a pénzintézet az elszámolást - főszabály szerint - a fogyasztó felé devizaalapú hitel és kölcsönszerződések továbbá pénzügyi lízingszerződések esetében 2015. március 1.- 2015. április 30. napja között, míg forintalapú hitel és kölcsönszerződések, pénzügyi lízingszerződések és deviza hitel és kölcsönszerződések esetén 2015. augusztus 1.- 2015. szeptember 30. közt időszakban kell teljesíteni.³⁹

Miután pedig - ahogyan arra a fentiekben utalás történt - amennyiben a végrehajtást kérő követeléskezelő, a szünetelő végrehajtás folytatását az adott követelést reá engedményező pénzügyi intézményt terhelő valamennyi követelés utáni elszámolás teljesítésének tényét a pénzintézet hirdetményben történő közzétételét követő harminc nap elteltét követően kezdeményezheti, a Módtv.fenti kivételszabályából következően jelenleg a szünetelő végrehajtás folytatása idő előtti, arra nem kerülhet sor, függetlenül attól, hogy a végrehajtás tárgyát képező követelés alapját képező szerződés 2009. július 26. napján vagy azt megelőzően már megszűnt.

³⁶ 2014. évi XL.tv. 6.§ (3) bekezdés

³⁷ 2014. évi XL.tv. 7.§ (1) bekezdés

³⁸ 2014. évi XL.tv. 7.§ (2) bekezdés

³⁹ 2014. évi XL.tv. 13.§ (1)-(2) bekezdés

Ugyancsak az elszámolási kötelezettség főszabálya alóli kivételszabályt fogalmaz meg a Módtv. akkor, amikor kimondja a pénzügyi intézmény adóssal történő elszámolási kötelezettségét arra az esetre is, amikor az adós állítja, hogy a vele történő elszámolás iránti követelése nem évült el és az adós ezen állítását a pénzügyi intézmény nem vitatja.⁴⁰

Ezen rendelkezésnek a Módtv. azon szabályozásával történő egybevetése mellett van hangsúlyos jelentősége, mely rendelkezés a fogyasztó mint adós számára lehetővé teszi, hogy amennyiben vele szemben a pénzügyi intézmény nem számolt el - adott esetben éppen a pénzügyi intézmény elévülésre alapított álláspontja okán - panasszal élhet a pénzügyi intézmény felé.

A panaszbeadványát az adott pénzügyi intézményt terhelő valamennyi elszámolási kötelezettsége teljesítésének tényét bejelentő hirdetménye internetes honlapján történő közzétételét követő hatvan napon belül terjesztheti elő.⁴¹

A Módtv. rendelkezése értelmében amennyiben a fogyasztó mint adós elszámolás elmaradása miatti panaszát a pénzügyi intézmény elutasítja, az elutasító határozattal szemben annak közlésétől számított harminc napon belül jogában áll a Pénzügyi Békéltető Testület eljárását kezdeményeznie.⁴² A Pénzügyi Békéltető Testület az adós panaszára vonatkozó álláspontját hatvan napon belül köteles meghozni és az adóssal közölni.⁴³ A Pénzügyi Békéltető Testület határozatának felülvizsgálata annak közlésétől számított harminc napon belül a bíróságtól kérhető. A bíróság nemperes eljárásban dönt a kérelemről.⁴⁴

Álláspontom szerint fenti jogszabályi rendelkezésekből következően - *feltéve, hogy az adós elszámolás iránti igényérvényesítéséről lemondó illetve az elévülés tényét elismerő kifejezett nyilatkozata nem áll rendelkezésre* - levezethető olyan értelmezés is, melynek alapján abban az esetben is amennyiben a végrehajtást kérő nem követeléskezelő, a 2009. július 26. napján vagy azt megelőzően megszűnt szerződések vonatkozásában a 2014. évi XXXVIII. tv. 17.§ (3) bekezdésén alapulóan szünetelő végrehajtás⁴⁵ a végrehajtást kérő pénzügyi intézménynek a teljeskörű

⁴⁰ 2014. évi XL.tv. 6.§ (4) bekezdés

⁴¹ 2014. évi XL.tv. 19.§ (1) bekezdés

⁴² 2014. évi XL.tv. 21.§ (1) bekezdés, 21.§ (3) bekezdés c) pont

⁴³ 2014. évi XL.tv. 21.§ (1a) bekezdés

⁴⁴ 2014. évi XL.tv. 24. -29.§

⁴⁵ A 2014. évi XXXVIII. tv. 17.§(3) bekezdése alapján valamennyi végrehajtás, amelynek tárgyát a 17.§ (2), (2a) bekezdése

elszámolási kötelezettsége teljesítése tárgyban az internetes honlapján történő hirdménye közzétételét követő hatvan nap elteltét követően folytatható.

Ezen értelmezés esetén a végrehajtás folytathatóságának időpontját arra tekintettel indokolt fenti időponthoz kötni, miután a pénzügyi intézmény adósi panaszt elutasító döntésével szemben előterjesztendő további- a fentiekben bemutatott - jogorvoslatok igénybevételének halasztó hatálya nincs. A halasztó hatály hiánya következik véleményem szerint abból, hogy amennyiben a pénzügyi intézmény által elkészített elszámolás vitatása miatt veszi igénybe adós a további jogorvoslatokat, ezen jogorvoslatok igénybevételének sincs a szünetelő végrehajtás folytatására halasztó hatálya.

A fentiekben kifejtettekből álláspontom szerint következik, hogy noha a Módtv. 41.§-a látszólag pontosan, kellő részletességgel meghatározza a 2014. évi XXXVIII. tv. 17.§ (3) bekezdésén alapulóan szünetelő végrehajtások folytatásának időpontját, ez az időpont azonban több esetben is kérdéses lehet, továbbá a végrehajtási eljárás jogszerű folytathatósága időpontjának megállapítása mindenképpen igényli a Módtv.41.§-ának a törvény további rendelkezéseivel együttes értelmezését és alkalmazását, ami kellő körültekintést igényel a végrehajtást kérők mellett elsődlegesen is az ügyben eljáró bírósági végrehajtóktól valamint a végrehajtást foganatosító bíróságoktól.

Jelen dolgozat a fogyasztói hitel,- kölcsön és pénzügyi lízingügyleteken alapuló követelések behajtására irányuló végrehajtási eljárásokban felmerülő olyan részterületekre kívánna - korántsem kimerítő jelleggel - ráirányítani a jogalkalmazó szakmai közönség figyelmét, melyek jogszabály értelmezési és alkalmazási szempontból kérdéseket vet(het)nek fel, illetőleg e kérdésekkel az érintett jogalkalmazói kör feltehetően a közeljövőben is, időben elhúzódó jelleggel nagy gyakorisággal szembesülni lesz kénytelen.

szertint szerződésen alapuló követelés behajtása képezi - miután a 17.§ erre vonatkozó külön kikötést nem tartalmaz - függetlenül attól, hogy a szerződés 2009. július 26. nap előtt vagy azt követően szűnt-e meg, egységesen a külön törvényben - ez esetben a Módtv.-ben - meghatározott ideig szünetel.

Felhasznált jogszabályok jegyzéke

2014. évi XXXVIII. tv. - a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről;

2014. évi XL.tv. - a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről;

2011. évi CLXX.tv. - a hitelszerződésből eredő kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudó természetes személyek lakhatásának biztosításáról;

1994. évi LIII.tv.- a bírósági végrehajtásról;

1/2002 (I.17.) IM rendelet - a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről;

14/1994 (IX.8.) IM rendelet - a bírósági végrehajtói díjszabásról.